

ELUKESTVA ÕPPE STRATEEGIA AASTATEKS 2005-2008 VAHEARUANNE

Elukestva õppe strateegia aastateks 2005–2008 kinnitati Vabariigi Valitsuse protokollilise otsusega 3. novembril 2005. aastal. Strateegia täitmise eest vastutab Haridus- ja Teadusministeerium ja selle täitmist jälgib Täiskasvanuhariduse Nõukogu. Haridus- ja Teadusministeerium on aastatel 2007 ja 2009 kohustatud andma Vabariigi Valitsuse kinnitamiseks strateegia elluviimisplaani aruande.

Strateegia täitmine tegevuste lõikes seisuga detsember 2007

ÕPPIMISVÕIMALUSTE LOOMINE

1. eesmärk

Kõigile täiskasvanutele, sealhulgas erivajadustega inimestele, on loodud elukestva õppe võimalused vastavalt võimekusele ja vajadustele.

Nr	Tegevus(ed)	Esialgne tähtaeg	Märkused	Täitmise seis 2007
1.1.1	Kõrghariduse RKT raames on võimalik poolelijäänud õpinguid jätkata või omandada teine kõrgharidus riiklikult prioriteetsetes valdkondades. Koolitustellimus laieneb osakoormusega õppele, mis seega toimub õppemaksuta.	Alates 2005	2006. aastal jõustusid ülikooliseadus ja rakenduskõrgkooli seadus, millega muudeti riikliku koolitustellimuse (edaspidi RKT) kohal õppimist puudutavaid sätteid. Jõustunud muudatustega sätestatakse, et isik, kes on vähemalt poole õppekava nominaalkestusest õppinud riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohal, ei saa selle õppekava kolmekordse nominaalkestuse jooksul (erandina bakalaureuse ja magistriõppe integreeritud õppekavadel põhineva õppe õppekavadel kahekordse nominaalkestuse	Täidetud

		<p>jooksul) asuda teist korda õppima riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohale samal kõrgharidusastmel¹. Seejuures ei ole reguleeritud, mitu korda võib õpinguid RKT õppekohal õppekava esimeses pooles katkestada ja uuesti RKT õppekohale õppima asuda. Samuti ei kumuleeru erinevatel õppekavadel õpingute esimeses pooles õpingute katkestamise aeg. Õppekava esimeses pooles õpingud katkestada ja teisel õppekaval taas alustada võib teoreetiliselt piiramatul arvul kordadel. Raamid seavad sellise tegevuse ebaotstarbekus, konkursid RKT õppekohtadele, täiskoormusega õppimise nõue jm õppekorraldust puudutav.</p> <p>Riikliku koolitustellimuse lepingus (riigi õppeasutuste puhul käskkirjas) võib kokku leppida õppesuunad ja õppekavad, mille alusel on võimalik asuda teist korda õppima riikliku koolitustellimuse alusel moodustatud õppekohale samal kõrgharidusastmel.</p> <p>Samuti lepitakse riikliku koolitustellimuse lepingus kokku õppesuunad või õppekavad, mille alusel on riikliku koolitustellimuse täitmiseks õigus moodustada õppekohad osakoormusega õppe pakkumiseks.</p> <p>2007/2008 õppeaastal andis HTM tellimuse 527 osakoormusega õppiva õppija koolitamiseks, kogu kõrghariduse esimese ja teise astme koolitustellimusest moodustab see 8%. Peamisteks sihtgruppideks õpetajad, sotsiaaltöötajad ja turismitöötajad.</p>	
--	--	---	--

¹ Teist korda RKT õppekohal õppimise regulatsioonis ei loeta samaks kõrgharidusastmeks rakenduskõrgharidusõpet ja bakalaureuseõpet, kutsekõrgharidusõpet ja bakalaureuseõpet ning diplomiõpet ja bakalaureuseõpet. Seega teist korda RKT kohal õppimise piirang ei kehti liikumisel bakalaureuseõppest rakendusliku suuna kõrgharidustaseme õppesse ja vastupidi.

1.1.2	Täiskasvanute gümnaasiumide juures luuakse võimalus tasuta üldhariduse omandamiseks ja/või riigieksamiteks ettevalmistumiseks kutseõppeasutuste lõpetajatele.	Alates 2006	Kutseõppeasutuse seaduse (edaspidi KÕS) § 15 ¹ lg 1 järgi on kutsekeskharidusõppe õppekava läbinud isikul võimalus jätkata üldharidusõpinguid kuni 35 õppenädala ulatuses, nimetatud õpingute korraldamise kohustus on koolil koostöös gümnaasiumiga. Haridus- ja teadusministri 13. septembri 2006. a määrusega nr 30 on kehtestatud kutseõppeasutuse pooleli jätnud isikute gümnaasiumis õpingute jätkamise tingimused ning kutsekeskharidusõppe läbinud isikute üldharidusõpingute jätkamise ja rahastamise kord. Määrus jõustus 23.09.2006, kutsekeskharidusõppe läbinud isikute üldharidusõpingute jätkamise ja rahastamise korra sätestab määruse § 2, mille kohaselt on kutsekeskhariduse õppekava läbinud isikutel õigus taotleda enda vastuvõtmist gümnaasiumi õhtusesse või kaugõppevormi üldharidusõpingute jätkamiseks eesmärgiga parendada oma valmisolekut riigieksamite sooritamiseks (ka eksternina) ning edasi õppida kõrghariduse tasemel. Eesmärgiks on tõsta kutsekeskhariduse omandanute konkurentsivõimet kõrgkoolidesse astumiseks.	Täidetud
1.1.3	Õpipoisikoolituse õppevormi rakendamine kutseõppeasutustes.	Alates 2006	2006. aastast on seadustatud töökohapõhine õppevorm (nn õpipoisikoolitus), mida 2007/2008 õppeaastast rakendatakse üldises korras ja rahastatakse RKT raames. KÕS § 19 (muudatus jõustunud 01.01.2006) järgi toimub õpe kutsekoolides koolipõhise või töökohapõhise õppe (õpipoisiõppe) vormis. § 19 lg 3 sätestab, et töökohapõhine õppevorm põhineb kutse-, eri- ja ametialasel ettevalmistusel, millest praktika ettevõttes või asutuses moodustab vähemalt kaks kolmandikku õppekava kutseõppe osa kogumahust. Haridus- ja teadusministri 21. märtsi 2007. aasta määrus nr 25 (jõustunud 06.04.2007) kehtestab töökohapõhise õppe rakendamise korra.	Täidetud

			<p>Õpipoisikoolituse edukaks rakendamiseks on ESF kaasabil ellu viidud mitmeid projekte. Üks neist kannab nime „Töökohapõhise õppevormi (õpipoisikoolituse) rakendamine kutsehariduses“. Projekti jooksul planeeritakse koolitada 864 õpipoissi. Teine õpipoisikoolituse projekt ja tänaseks edukalt lõppenud. Projekt keskendus õpipoisi juhendajate ja koolitajate koolitamisele. Projekti raames läbis koolituse 325 õpipoisi koolitajat/juhendajat, 13 kutsekooli õpipoisi projektijuhti/praktikajuhendajat, lisaks täiendkoolitati 20 koolitajat, kes olid juba õpipoisi juhendamise koolituse läbinud.</p> <p>Töökohapõhises õppevormis - 2007. aasta septembri seisuga 304 õpilast, neist 235 kutseõppes põhihariduse baasil².</p>	
1.1.4	Kutsealase eelkoolituse ning kutseõppe laiendamine põhikoolis ja gümnaasiumis.	Alates 2005	<p>2006. aastast on seadustatud kutsealane eelkoolitus ja kutseõpe põhikoolis ja gümnaasiumis (KÕS § 2¹ lg 2 ja lg 7). Kutsealane eelkoolitus on põhikoolis ja gümnaasiumis kutseasuunitluse eesmärgil toimuv väikesemahuline kutse- või erialade tutvustus valikainetena, mille maht on kuni 15 õppenädalat ja millel puudub eraldi õppekava.</p> <p>Kutseõpe põhikoolis ja gümnaasiumis (KÕS § 2¹ lg 7) on kutseõppe õppekava alusel toimuv õpe, mida viib läbi kutseõppeasutus ning mille kaudu põhiharidust või üldkeskharidust omandavad õppijad saavad kutse-, eri- ja ametialased esmateadmised ja -oskused. Õppe maht on vähemalt 15 õppenädalat ja selle läbiviimiseks peab olema koostatud eraldi õppekava. Kutseõpet põhikoolis ja gümnaasiumis rahastatakse RKT raames.</p>	Täidetud

² Tegemist on esialgsete andmetega, ametlikud andmed esitame novembris.

1.1.5	Spetsiaalne õppe programm koolikohustusliku ea ületanud noortele kutseõppe võimaldamiseks.	Alates 2005	<p>2005. aastal kehtestati kutseõppe ühe liigina kutseõpe koolikohustuse ea ületanud põhihariduseta inimestele. 2007. aastal jõustunud KÕSi muudatusega nimetati see ümber põhihariduse nõudeta kutseõppeks. Põihariduse nõudeta kutseõpe on kutseharidusstandardile ja kutse- või eriala riiklikule õppekavale vastava kutseõppe õppekava alusel toimuv õpe, kus õpingute alustamisel ei seata haridustasemega seotud piiranguid ning õppekava nominaalkestus on kuni kaks ja pool aastat. § 14 lg 1 järgi põhihariduse nõudeta kutseõppesse võib sõltumata haridustasemest õppima asuda isik, kes on vähemalt 17-aastane.</p> <p>Kutseõpe koolikohustusliku ea ületanud põhihariduseta isikutele – 2007. aasta septembri seisuga 301 õppijat.</p>	Täidetud
1.1.6	Põihariduse baasil üldhariduse osata kutseõppe sisseviimine neil erialadel, kus see on võimalik.	Alates 2006	<p>Võimalus olemas 2006. aastast. KÕS § 2¹ lg 4 – kutseõpe põhihariduse baasil on kutseharidusstandardile ja kutse- või eriala riiklikule õppekavale vastava kutseõppe õppekava alusel toimuv õpe, kus õpingute alustamise eeltingimus on omandatud põhiharidus ning õppekava nominaalkestus on üks kuni kaks ja pool aastat, muusika ja esituskunstide õppekavarühmas kuni kolm aastat.</p> <p>Toimub järgmiselt: kui kutsekeskharidust omandaval õppijal on olulisi õppevõlgnevusi õppekava üldhariduse osas, siis õppenõukogu otsusega võib sellise õppija tema nõusolekul üle viia sama eriala kutseõpe põhihariduse baasil (<i>edaspidi KPB</i>) õppekavale. Õpe KPB õppekaval toimub ainult töökohapõhises õppevormis (1/3 õppest toimub koolis ja 2/3 ettevõttes). KPB õppekavale üle viimisel arvestatakse läbitud õpinguid.</p> <p>Edasiõppimise võimalusteks on asuda omandama keskharidust (täiskasvanute gümnaasiumi, gümnaasiumide-keskkoolide õhtustesse või kaugõppe osakondadesse).</p>	Täidetud

			Kutseõppe põhihariduse baasil – 2007. aasta septembri seisuga 394 õppijat ³	
1.1.7	Võimaluse loomine omandada kutseõppeasutuses üksnes kutseharidus, millele lisandub gümnaasiumis omandatav üldharidus.	Alates 2007	Vaata punkte 1.1.5 ja 1.1.6.	Täidetud
1.1.8	E-õppe arendamine kutseõppeasutustes e-kutsekooli loomise kaudu.	Alates 2005	E-kutsekooli konsortsiumi töö käivitati 16.02.2005, asutajateks 4 rakenduskõrgkooli, 34 kutseõppeasutust, Haridus- ja Teadusministeerium ja Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus. E-kutsekooli konsortsiumi põhieesmärgiks on liikmesõppeasutuste e-õppe alase koostöö algatamine ja soodustamine ning e-õppe arendamine elukestva õppe ja regionaalarengu põhimõtetest lähtuvalt. E-õppe arendamiseks kutsekoolides ja rakenduskõrgkoolides teostab Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus aastatel 2005-2008 ESF projekti "E-õppe arendamine ja juurutamine kutseõppeasutustes ja rakenduskõrgkoolides" (e-VÕTI). E-õppe arendamine kutseõppeasutustes jätkub ESF 2007-2013 (edaspidi <i>ESF II periood</i>) perioodi kutsehariduse programmi raames.	Täidetud, toimub pidev arendustegevus
1.2.1	Ravikindlustuse seaduse muutmise seadusega laiendatakse ravikindlustust kõikidele õppuritele põhi- ja keskkhariduse tasemel. Lepitakse kokku põhi- ja keskkhariduse tasemel õppivatele töötutele sotsiaalsete garantiide (stipendium, sõidukulude katmine, majutus) andmine.	Alates 2007	Alates 2007. aastast laieneb ravikindlustuse seadus (§ 5 lg 4) järgmistele isikutele: Vanusepiiranguga a) Eesti õppeasutuses või välisriigis põhiharidust omandav õpilane kuni 21 aasta vanuseni. b) Eesti õppeasutuses või välisriigis üldkeskkharidust omandav õpilane kuni 24 aasta vanuseni Ilma vanusepiiranguta	Täidetud, välja arvatud vanusepiirangud ravikindlustuse seaduses.

³ Tegemist on esialgsete andmetega, ametlikud andmed esitame novembris.

			<p>c) põhihariduse nõudeta kutseõppes õppiv isik d) põhihariduse või keskhariduse baasil kutseharidust omandav õpilane e) Eesti alalisest elanikust üliõpilane</p> <p>Lisaks tasemeõppes osalejatele on ravikindlustusega kaetud kõik Tööturuameti kaudu vähemalt 80 tunnisel tööturukoolitusel osalejad.</p> <p>Vajalik oleks tagada ravikindlustus ka kõikidele põhi- ja üldkeskhariduse omandajatele olenemata vanusest, et soodustada inimeste baashariduse tõstmist ja keskmise haridustaseme tõusu.</p>	
1.3.1	Õppijate sotsiaal-majandusliku olukorra analüüsist lähtuvalt kaalutakse keskhariduse järgses tasemeõppes osakoormusega õppijatele õppelaenu võimaldamist perioodi eest, mis võrdub õppekava nominaalpikkusega.	Alates 2008	Õppetoetuste ja õppelaenu seaduse muutmise arutlusel. Eelnõu valmimise tähtaeg 2007.a. lõpp - muudetakse õppetoetuste jaotamise põhimõtteid, õppetoetuste struktuuri. Arutelude käigus selgub, kas eesmärk on täidetav või mitte.	
1.3.2	Täiskoormusega õppes üliõpilastele võimaldatakse TäKS-i alusel õppepuhkust.	Alates 2008	Kavas algatada arutelu 2008. aastal.	Täitmata
1.4.1	Sotsiaalministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumi vahel lepitakse kokku selge tööjaotus töötute koolitamise osas. Kokkuleppe kohaselt suunatakse töötuid vajadusel omandama tasemeharidust, mitte tööturukoolitusse.	Alates 2006	Tööturuamet pakub oma sihtgrupile karjäärinõustamist. Üheks nõustamise tulemuseks võib olla ettepanek asuda õppima tasemeharidusse.	Täidetud

Erimeetmed koolikohustuse ea ületanutele ja koolist lahkunutele või väljaheidetutele

Nr	Tegevus(ed)	Esialgne tähtaeg	Märkused	Täitmise seis
1.5.1	Seadustatakse võimalus üldhariduslike õpingute jätkamiseks õhtuses ja kaugõppevormis õppijale vajalikust klassist alates.	Alates 2007	<p>Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 6 lõike 2 alusel on põhihariduse omandamine õhtuses ja kaugõppe vormis ning kooli lõpetamine eksternina lubatud koolikohustusliku vanuse ületanud isikutel, kes pole omandanud põhiharidust. Üldkeskhariduse omandamine õhtuses ja kaugõppevormis ning kooli lõpetamine eksternina on lubatud põhihariduse omandanud isikutel. Klassi alampiiri määratletud ei ole.</p> <p>Haridus- ja teadusministri 4. aprilli 2007. a määrus nr 30 „Põhikooli ja gümnaasiumi õhtuses ja kaugõppe vormis õppimise ning põhikooli ja gümnaasiumi eksternina lõpetamise tingimused ja kord” jõustus 01.09.2007 ning sellega tunnistati eelmine määrus kehtetuks. 2002. aastal jõustunud versioonis oli õpilastele pakutavate konsultatsioonitundide arv määratletud 7. klassist alates. Hetkel kehtivast määrusest on ülalnimetatud punkt välja jäetud.</p>	Täidetud
1.5.2	Seadustatakse ja tagatakse võimalus põhikooli ja gümnaasiumi kaugõppevormis üksikainete õppimiseks ja põhikooli õhtuses õppevormis valikainete õppimiseks.	Alates 2007	Haridus- ja teadusministri 4. aprilli 2007. a määrus nr 30 „Põhikooli ja gümnaasiumi õhtuses ja kaugõppe vormis õppimise ning põhikooli ja gümnaasiumi eksternina lõpetamise tingimused ja kord”. Määrus jõustus 01.09.2007. Üksikute õppeainete õppimine on määratud määruse § 3-ga.	Täidetud
1.5.3	Täiskasvanute gümnaasiumides ning üldhariduskoolide õhtu- ja/või kaugõppeosakondades luuakse tugisüsteem, mis võimaldab õppijatel, kes jätkavad üldhariduslikke õpinguid pärast pikka vaheaega ja vajavad teatud ainetes järeleaitamist, jõuda teadmiste tasemele, mis on eelduseks haridustee jätkamisel.	Alates 2007	<p>Vaata punkti 1.5.2.</p> <p>Lisameetmed plaanitakse välja töötada ESFi II perioodi programmides.</p>	Täitmisel

1.6.1	Maakondlike nõustamiskeskuste otsuste alusel võimaldatakse koolikohustuse eas olevate inimeste suunamine täiskasvanute gümnaasiumidesse või üldhariduskoolide õhtu- ja/või kaugõppe-osakondadesse.	Alates 2007	Haridus- ja Teadusministeerium on välja töötanud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse eelnõu vastava muudatuse. Eelnõu ei ole jõudnud menetlusse.	Täitmisel
-------	--	-------------	---	-----------

Töölane koolitus

Nr	Tegevus(ed)	Esialgne tähtaeg	Märkused	Täitmise seis
1.8.1	Paindlike tööalaste täienduskoolitusvõimaluste rakendamine kutseõppeasutustes (nt uued spetsialiseerumismoodulid, kõrgemat kvalifikatsioonitaset taotlema võimaldavad kursused, töandja-koolitaja koostöös kavandatav ja läbiviidav lepinguline õpe, ümberõpe jms).	Alates 2005	2005. aastal kutseõppeasutustes täiendkoolitustel osalenute arv 17 116. 2006. aastal kutseõppeasutustes täiendkoolitustel osalenute arv 13 997. Õppijate arvu languse põhjuseks on kahe kutsekooli reorganiseerimine rakenduskõrgkooliks ja väljajäämine statistikast. 2007. aasta sügisel käivitas HTM projekti „Täiskasvanute tööalane koolitus kutseõppeasutustes“, mille käigus koolitatakse perioodil 01.09.2007-31.05.2008 kõigis maakondades (26 kutseõppeasutuses ja kahes rakenduskõrgkoolis) üle 9000 õppija. Töölane koolitus on seadustatud ühe kutsehariduse riikliku koolitustellimuse liigina, koolitusi rahastatakse ESFi I perioodi vahenditest ja riigieelarvest.	Täidetud
1.9.1	Tööhõiveametid ⁴ kasutavad tööturukoolituseks kutseõppeasutustes toimuvat ettevõttepõhist õpet ja koolituskursusi.	Pidev	2006. aastal osales Tööturuameti kaudu tööturukoolitustel 7073 inimest. HTMi andmetel osales kutseõppeasutustes tööalasel koolitusel 1223 inimest, kelle koolituse eest tasus Tööturuamet.	Toimub pidevalt

⁴ Alates 2006. aastast Tööturuametid

Õppimine töökohal

Nr	Tegevus(ed)	Esialgne tähtaeg	Märkused	Täitmise seis
1.10.1	Riiklikult rahastatakse juhtide, mentorite ja personalitöötajate täiendkoolitust mitteformaalse ja informaalse õppe edendamiseks.	Alates 2006	ESFi I perioodil oli ettevõtetal võimalus taotleda Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusest toetust töötajate koolitamiseks. Tegevus jätkub ka uuel rahastamisperioodil.	Täidetud
1.11.1	Viiakse läbi teabepäevad mitteformaalse ja informaalse õppe populariseerimiseks ja selle aluste selgitamiseks.	2006-2008	Täiskasvanud õppija nädal (edaspidi TÕN) on laienenud, regionaalsed tegevuste hulk ja sihtgrupid suurenenud. Alates 2005. aastast suurendati TÕNi rahastamist kaasates ESFi vahendeid, 2006. aastast toetatakse piirkondlikke üritusi hasartmängumaksust. TÕN toimus 2007. aastal 10. korda.	Toimub pidevalt
1.12.1	Tööandjate ja -võtjate ühendusi kasutatakse mitteformaalse ja informaalse õppe korraldamise heade kogemuste vahetamiseks.	Alates 2006	Hetkel on tööandjate ja töövõtjate ühendusi kaasatud teemakohastesse töögruppidesse ja aruteludesse, kuid tegevus on regiooniti ja organisatsiooniti ebaühtlane.	Täidetud osaliselt

Vabahariduslik koolitus

Nr	Tegevus(ed)	Esialgne tähtaeg	Märkused	Täitmise seis
1.13.1	Vabahariduslike koolituskeskuste juurde luuakse korralik arvutipark ja internetiühendus, tagatakse kaugkoolituseks vajalikud seadmed ja vahendid.	2008	Rahastati ESFi I perioodi vahenditest, rahastamist plaanitakse suurendada ESFi II perioodil.	Toimub pidevalt
1.14.1	Määratletakse riskirühmad, koolituskeskuste rahastamisel eelistatakse riskirühmasid koolitavaid keskusi.	2006	Vabahariduslikud koolituskeskused on viimastel aastatel koolituste pakkumiseks kasutanud ESFi vahendeid. ESFi reeglid näevad ette madalama konkurentsivõime ja haridustasemega sihtgruppide kaasamist. Samast põhimõttest on lähtunud ka ESFi II perioodil.	Täidetud
1.15.1	Selgitatakse välja kursused, mille puhul on mõeldav ühtsete õppekavade	2007	Loodud on järgmised ühtsed õppekavad: a) õppekava kodanikukoolituseks;	Täidetud

	väljatöötamine. Õppekavad ühtlustatakse ning valmistatakse ette metoodilised materjalid kõigile koolituskeskustele.		<p>b) õppekava koolitajate koolituseks; c) õppekava õppijate tugiisiku koolituseks ja metoodiline materjal.</p> <p>Loomisel on säästva eluviisi õppekava, mis valmib 2008. aastal. See õppekava koostatakse väljundipõhiselt. Valminud õppekavad on piloodina testitud. Pilootkursuste analüüs on näidanud, et õppekavade ühtlustamise olulisemaks kriteeriumiks on nende viimine väljundipõhisteks. Konkreetne sisu ja meetodid sõltuvad sihtgrupi vajadustest.</p> <p>ESFi II perioodi raames on planeeritud õppekavade arendus.</p>	
1.16.1	Viiakse läbi Vaata Maailma jätkuprojekt 15 000 inimese koolitamiseks aastas.	Alates 2007	<p>2007. aasta sügisel käivitas HTM projekti „Täiskasvanute tööalane koolitus kutseõppeasutustes“, mille käigus pakutakse tasuta arvutikoolitust 1600 inimesele. Sihtgrupiks on töötavad inimesed, eelistatakse madalama haridustaseme (I ja II tase) ja madalama konkurentsivõimega inimesi, kuna uuringute kohaselt on neil vähem võimalusi koolitustel osalemiseks võrreldes kõrgema haridustasemega inimestega. Projekti rahastatakse ESFi I perioodi ja RE vahenditest. Koolitusi jätkatakse ESFi II perioodi vahenditest</p>	Täitmisel

2. eesmärk

Täiskasvanuhariduse rahastamissüsteem on läbipaistev ja võimaldab kõigi täiskasvanute sealhulgas erivajadustega inimeste juurdepääsu koolitusele.

Nr	Tegevus(ed)	Esialgne tähtaeg	Märkused	Täitmise seis
2.1.1	Vaadatakse üle nii põhihariduse kui ka üldkeskhariduse tasemel ühtse õppevormi, kaugõppevormi ja eksternina lõpetamise rahastamise alused. Öhtu- ja kaugõppe rahastamise koefitsient tõstetakse 1.0-ni.	Alates 2007	Väljatöötamisel on uus üldhariduse rahastamise süsteem. Selle järgi muutub rahastamine kulupõhiseks ja õppevormi järgi eristamine kaotatakse. Strateegias sõnastatud kujul on tegevus oma aktuaalsuse minetanud.	Täitmisel
2.1.2	Vabahariduse riigieelarvest toetamine viiakse 2003. aasta tasemele.	Alates 2007	Alates 2005. aastast on vabaharidust rahastatud ESFi vahenditest. Seoses sellega on vabaharidusele eraldatud toetuse üldmaht suurenenud.	Täidetud
2.1.3	Analüüsitakse erinevate riikide täiskasvanuhariduse rahastamise skeeme, tulemust arvestatakse Eesti mudeli kujundamisel	2005	Analüüs viidi läbi täiskasvanute tööalase koolituse rahastamismudeli koostamise käigus. Analüüs on kättesaadav www.hm.ee	Täidetud
2.1.4	Moodustatakse täiskasvanute koolituse rahastamise töörühm. Toetudes teiste riikide kogemustele ja arvestades Eesti vajadusi ja võimalusi, teeb töörühm ettepanekud täiskasvanute koolituse rahastamisskeemi osas.	2005	Täiskasvanute tööalase koolituse rahastamismudel esitatakse 2007. aasta lõpus kinnitamiseks Vabariigi Valitusele.	Täidetud
2.1.5	Tagatakse regulaarne kontrollmehhanism ressursside kasutamise üle	2007	Kuna peamine rahastus on tulnud ESFist, on kasutatud ESFi reeglite kohaseid kontrollmehhanisme.	Täidetud
2.2.1	Tõukefondide esimesel programmeerimisperioodil esitatakse järgmised tsentraalsed projektid: riskirühmade koolitamine (ETKA Andras), tööalane koolitus (EVHL).	2005-2007	Projektid esitatud, tegevused kestavad kuni 2008. aastani, kokkuvõtted tehakse projektide lõpus.	Täidetud
2.2.2	Järgmise tõukefondide programmeerimisperioodi (2007-2013)	2007	ESFi II perioodi täiskasvanuhariduse valdkonna tegevuste kavandamisel on aluseks võetud käesolev strateegia.	Täidetud

	programmdokumendi kirjutamisel võetakse aluseks käesolev strateegia.			
--	--	--	--	--

3. eesmärk

Eesti muukeelsed täiskasvanud elanikud valdavad ühiskonnas ja töөлus toimetulekuks vajalikul tasemel eesti keelt, neil on soovi korral võimalus õppida emakeelt ja tegeleda rahvuskultuuriga.

Nr	Tegevus(ed)	Esialgne tähtaeg	Märkused	Täitmise seis
3.1.1	Eesti keele taseme eeltestimine ja nõustamine keeletaseme eksami valiku osas	2006-2007	2006. aastal jõustus keeleseaduse parandus, millega läheb Eesti üle Euroopa keeleõppe raamdokumendi tasemekirjeldusele. Eesti keele kui teise keele osas saavad Euroopa keeleõppe tasemed eksami aluseks. Käesoleval hetkel tegeletakse eesti keele tasemetesse paigutamise ja 2008. aastal valmib õigusakt, milles vastavused ära kirjeldatakse: algtase – A1, A2, kesktase – B1, B2, kõrgtase – C1, C2. Kuna eksami sisu läheb muutmisele, ei ole uute tegevuste algatamine otstarbekas.	Täitmata
3.2.1	Keeleõppe laiaulatuslik tulemuspõhine doteerimine.	2005-2007	Alates 2006.a. kompenseeritakse EV kodakondsust taotlevatele inimestele eesti keele õppe kulud 100% ulatuses. 2005: kompenseeriti 743 inimesele; 2006: 434 (REKK eksamiosakonna andmetel).	Täidetud
3.2.2	Tööjõuvahetus	Alates 2006	Ajavahemikul 2005-2008 algatatud ja koordineeritud Mitteeestlaste Integratsiooni Sihtasutuse poolt tööjõuvahetusprojektid päästetöötajatele, politseinikele ja kutseõppeasutuste pedagoogidele.	Täidetud
3.3.1	Missiooni tegevuste planeerimine, sotsioloogilise uuringu läbiviimine erinevates eluvaldkondades	Alates 2006	Läbiviidud uuringud ja analüüsid: a) „Eesti siirdekultuuri väärtused“. Rmt: „Eesti elavik 21. sajandi algul. Ülevaade uurimuse Mina. Maailm.	Täidetud

	keelekasutuse analüüsiks, keelelise käitumise ja keelesuhtumise olukorra määratlemiseks.		Meedia tulemustest". Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 2004; b) „Integratsioon Eesti ühiskonda: monitooring 2005" Tallinn: Mitte-eestlaste Integratsiooni Sihtasutus, 2006; c) „Mitte-eestlaste perspektiivid. Elanikkonna küsitlus, kevad 2006". Tallinn: SaarPoll, 2006.	
3.3.2	Uuringu teostamine muukeelsete elanike keelekasutuse analüüsimiseks Eestis, kollektiivide sisemiste keelesuhete analüüsimiseks, erinevate keelekasutusvaldkondade väljaselgitamiseks.	Alates 2006	Täitmise aeg nihkub kuna vajab eelnevaid lisauuringuid (keeleksamite sooritus, keeleoskuse tase ja keeleõppe motivatsioon).	Täitmine lükkub edasi

TUGISÜSTEEMID

4. eesmärk

Täiskasvanute koolituse kvaliteedi tagamiseks on välja töötatud süsteem ja õppijatele/koolituse tellijatele on tagatud info õppe kvaliteedi kohta.

Nr	Tegevus(ed)	Esialgne tähtaeg	Märkused	Täitmise seis
4.1.1	Kursuste registreerimisel ja riigipoolset rahastamisel eeldatakse enesehindamise süsteemi olemasolu.	2007	Eesti Vabaharidusliitu kuuluvates koolides on süsteem välja töötatud ja toimib, järgmisel ESFi perioodil jätkatakse põhimõtete laiendamist ka teistesse valdkondadesse.	Täitmisel
4.1.2	EVHL loob iseseisva kvaliteedijuhtimise süsteemi vabahariduslike koolituskeskuste tarbeks.	2006	Süsteem on loodud ja toimib.	Täidetud
4.2.1	Täiskasvanute koolitaja/andragoogi kutseeksamikse ettevalmistamiseks pakutakse täiendkoolituse kursusi.	Pidev	Kursusi pakutakse mitmete koolitusasutuste kaudu (nt Andras, Rahvakultuuri Arendus- ja Koolituskeskus jt).	Täidetud, toimub pidevalt
4.2.2	Viiakse läbi eksameid täiskasvanute koolitaja/andragoogi kutse omandamiseks.	Pidev	2007. detsembri seisuga on väljastatud 99 tunnistust	Täidetud

5. eesmärk

Täiskasvanutele loodud õppimis- ja koolitusvõimalustest teavitamise süsteem ja võimalus saada karjääriteenuseid.

Nr	Tegevus(ed)	Esialgne tähtaeg	Märkused	Täitmise seis
5.1.1	Tervikliku karjäärinõustamissüsteemi loomine ja rakendamine.	2007	1.septembrist 2005 käivitus ESFi toel projekt „Karjääriteenuste süsteemi arendamine Eesti Vabariigis”. Otseseks sihtrühmaks karjäärinõustajad ja –info spetsialistid ning õpetajad. Kaudsete kasusaajatena karjäärivalikuid tegevad õppurid, tööturule suunduvad noored ning täiskasvanud. Projekti eesmärkide hulka kuulub: (a) karjääriteenuste monitooringu süsteemi käivitamine (läbi on viidud 1 uuring);	Täitmisel

			<p>(b) soovituslike näidismaterjalide loomine karjääriõppe läbiviimiseks õppeasutustes (valminud on materjalid üldhariduskoolide ja kutseõppeasutuste tarbeks);</p> <p>(c) karjääriteenuseid osutavate spetsialistide koolitused (välja on töötatud 6 ainepunktiline baaskoolituse moodul ning 2 ainepunktilised spetsialiseerumismoodulid);</p> <p>(d) täiendada rajaleidja veebilehte sihtrühmapõhise teabega (Rajaleidja veebilehel on eraldi infopakett täiskasvanule ja suunajale);</p> <p>(e) tõsta elanikkonna teadlikkust karjääriteenuste olemasolust (projekti käigus on osaletud piirkondlikel seminaridel ning üleriiklikel teavitusemessidel Tallinnas ja Tartus).</p> <p>ESFi II perioodi jooksul on kavandatud teenuste süsteemi ühtlustamist tööturuameti piirkondlike büroode ning maakondlike teavitus- ja nõustamiskeskuste kaudu, mille vahendusel tagatakse karjääriteenuste kättesaadavus kõigile eagruppidele.</p>	
5.1.2	Töötavatele täiskasvanutele luuakse võimalus piiratud mahus (maksimaalselt 50 000 inimesele kuni 2 tunni ulatuses) tasuta karjääri- ja õpinõustamise saamiseks tööhõiveametite ja maakondlike teavitamis- ja nõustamiskeskuste juures.	Alates 2007	Tööturuameti piirkondlike osakondade kaudu alustatakse töötavate täiskasvanute nõustamist 2008. aasta jaanuarist.	Täitmisel
5.1.3	Koostatakse täiskasvanute karjääri- ja õpinõustamise teenusstandard.	2007	Teenusstandardid valmivad ESF II perioodil rakendatava karjääriteenuste programmi raames.	Täitmisel
5.1.4	Vabaharidussüsteemis viiakse läbi koolituselast nõustamist, mis lülitatakse üldisesse nõustamissüsteemi	2007	Toimib jooksvalt koolituskeskuste tasandil, kuid on regiooniti ebahühtlane.	Täitmisel
5.2.1	Seadustatakse õppeasutuste kohustus pakkuda karjääriteenuseid kõigile	2007	Kavas on tagada ESFi II perioodi lõpuks teenuse kättesaadavus piirkondlikul (KOV või maakonna) tasandil ning	Täitmisel

	tasemeõppe õppuritele olenemata õppevormist ja õppijate vanusest.		kõigile sihtrühmadele. Tegevused viiakse ellu Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Sotsiaalministeeriumi koostöös mõlema ministeeriumi haldusalas. Ilma lisafinantseerimiseta ei ole õppeasutustele teenuse osutamise kohustust võimalik panna.	
5.3.1	Arendatakse Innomet andmebaasi, millega integreeritakse muud täiskasvanute õppimisvõimalusi kajastavad infokogud. Kogu täiskasvanuharidust hõlmava koolituspakkumiste infosüsteemi loomine.	2008	Innometi ESFi projekt on hetkel käimas (www.innomet.ee). Projekti raames on plaanis lisaks metalli- ja masinatööstuse sektoritele laiendada 2008. aastaks veel viide täiendavasse sektorisse: ehitussektor, elektroonika, infotehnoloogia, puidutööstus, autoteenindus. Kogu täiskasvanuharidust hõlmava koolituspakkumiste infosüsteemi loomine viibib.	Täitmisel
5.4.1	HTM-i ja SoM-i kasutuses olevad infokogud, mida kasutatakse karjääriteenuste pakkumisel, muudetakse riskasutatavateks. Erinevates valitsemisalades olevate nõustamissüsteemide arendamine toimub koordineeritult ja selget tööjaotust arvestavalt.	2007	Põhimõtted ja lahendusteel töötatakse välja ESFi II perioodi programmi raames. Eesmärk võib muutuda.	Täitmata
5.4.2	Muudetakse koolilõpetajate töötuna arvele võtmise korda.	2006	Analüüsil ilmnes, et korra muutmine ei ole võimalik (võrdse kohtlemise vajadus) ja vajalik.	
5.5.1	Iga-aastaselt korraldatakse Täiskasvanud Õppija Nädal ja Täiskasvanuhariduse Foorum, luuakse Õppijate Foorum.	Pidev	2007. aastal toimub Täiskasvanud Õppija Nädal X korda ja Täiskasvanuhariduse Foorum XI korda. Täiskasvanud Õppija Foorum loodi 2005. aastal	Täidetud

6. eesmärk

Arendatakse töötajate kutsequalifikatsioonisüsteemi, mis on eelduseks elukestva õppe süsteemi ja tööjõu vaba liikumise tagamiseks.

Nr	Tegevus(ed)	Esialgne tähtaeg	Märkused	Täitmise seis
Nr	Tegevused	Esialgne tähtaeg		
6.1.1	Kutsestandardite süsteemi korrastamine	2007	Uuendatud on kutsestandardi vorm. Toimub kutsestandardite regulaarne uuendamine.	Täitmisel
6.2.1	Töölase ja võimalusel ka vabaharidusliku koolituskursuse registreerimisel näidatakse ära, milliseid kutsestandardites nõutud teadmisi/oskusi on kursuse käigus võimalik omandada.	2005	Toimub õppeasutuste tasandil, mitmed õppeasutused koostavad õppekavad õpitulemuste põhisel.	Täidetud osaliselt
6.3.1	Kõigile kutseõppeasutuste lõpetajatele luuakse võimalus kutseksamite sooritamiseks (kui kutsequalifikatsioonisüsteem seda võimaldab).	Alates 2006	Erialadel, kus on kutset omistavad organid olemas, on kutseõppeasutuste lõpetajatel eksami sooritamise võimalus olemas. Ühe aasta jooksul pärast lõpetamist kaetakse eksami sooritamise kulud riigieelarve vahenditest. Soodustatakse lõpueksami ühitamist kutseksamiga kooli lõpetamisel.	Täidetud
6.4.1	Kutsequalifikatsioonisüsteemi arendatakse vastavuses Euroopa Liidu vastavate süsteemidega.	Alates 2005	Arendamine käivitus ESFi I perioodi projekti raames ja jätkub II perioodil. 2007. aasta jooksul valmistatakse ette kutseseaduse muutmise eelnõu. Selle järgi läheb Eesti üle 8-astmelisele kutsete raamistikule, mis suhestatakse Euroopa raamistikuga.	Täidetud
6.4.2	Luuakse kvalifikatsioonide rahvuslik võrdluspunkt ja Europassi keskus ning tagatakse nende toimimine.	2005	Eesti Europassi keskus avati Kutsequalifikatsiooni Sihtasutuse juures 2005. aastal. Kvalifikatsioonide rahvusliku võrdluspunkti loomise kohustus on liikmesriikidel aastaks 2010.	Täidetud osaliselt

7. eesmärk

Täiskasvanuhariduse arendamisel ja poliitika kujundamisel on kaasatud nii avalik, era-, kui ka kolmas sektor.

Nr	Tegevus(ed)	Esialgne tähtaeg	Märkused	Täitmise seis
7.1.1	Täiskasvanuhariduse nõukogule esitatakse iga-aastased ülevaated täiskasvanuhariduse arengutest ja käesoleva strateegia elluviimisest.	Pidev	2006. aastal aruandlust ei toimunud, nõukogu kogunes 2007. aasta oktoobris. Iga-aastane aruandlusrütm on liiga sage.	Täidetud osaliselt
7.1.2	Täiskasvanuharidust puudutavate õigusaktide eelnõud esitatakse arvamuse avaldamiseks Täiskasvanuhariduse nõukogule.	Pidev	Täiskasvanuhariduse nõukogu liikmed on kaasatud aruteludesse töögruppide liikmetena vastavalt valdkonnale. Kõige olulisemad uuendused esitatakse 2007. aastal toimuvale nõukogule.	Täidetud osaliselt
7.2.1	Osapoolte õigused ja kohustused määratletakse TäKSis ja vajadusel muude õigusaktidega.	2007	Seadusemuudatused lisatakse HTMi 2008. aasta tööplaani.	Täitmata
7.3.1	Koostatakse analüüs täiskasvanuhariduse poliitika kujundamise ja elluviimise hetkeseisust. Vajadusel tehakse ettepanek institutsionaalseteks muudatusteks.	2006	Poliitika kujundamise ja elluviimise initsieerimine on HTMi kohustus, mis toimub pidevalt sotsiaalseid partnereid kaasates. Ülevaate poliitika elluviimise hetkeseisust annab käesolev vahekokkuvõte. Eraldi analüüs ei ole selleks vajalik.	

8. eesmärk

Täiskasvanuhariduse valdkonnas on olemas adekvaatne statistika ja süsteemsel toimuvad valdkondlikud uuringud.

Nr	Tegevus(ed)	Esialgne tähtaeg	Märkused	Täitmise seis
8.1.1	Luuakse tööühm, mis kaardistab täiskasvanuhariduse statistika hetkeseisu ja selgitab välja vajaduse uuringute ning ülevaadete osas.	2007	ESFi II perioodi programmide raames kutsutakse vastav töögrupp kokku.	Täitmisel
8.1.2	Sarnaselt kutseõppeasutustele reguleeritakse täiskasvanute koolituse statistika kogumine ka teiste koolitajate osas.	2006	Ettepanekud EHISE (Eesti Hariduse Infosüsteem) põhimääruse täiendamiseks koostatakse 2007. aasta lõpuks.	Täitmisel
8.2.1	Majandusliku vajaduse osas võetakse koolituse vajaduse hindamise aluseks eelkõige TTA ja tööandjate lühiajalised prognoosid tööturu kohta. Tulemustest teavitatakse üldsust, koolituse pakkujaid, vastavaid riigiasutusi ja viimaste koostööpartnereid.	Alates 2007	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium esitab igal aastal keskpika tööhõive prognoosi, mis on aluseks RKT koostamisel nii tasemeõppes, kui ka täiskasvanute tööalases koolituses. Paindlikuks reageerimiseks lähtutakse tööalase koolituse korraldamisel ka Tööturuameti andmetest ja tööhõivestruktuuri muutustest.	Toimub pidevalt
8.2.2	Luuakse regionaalsed koostöökogud piirkondade iga-aastase koolitusvajaduse koostamiseks.	Alates 2005	Regionaalsete koostöökogude temaatika on läbitöötamisel 2007. ja 2008. aastal.	Täitmisel
8.2.3	Luuakse EHISE rakendus, mis võimaldab kasutada tööturu andmebaase ja täiskasvanute koolituse ühtset infosüsteemi.	2007	2007. aasta lõpuks koostatakse ettepanekud EHISE põhimääruse muutmiseks. On võimalik, et eesmärk muutub, kuna vajadused on muutunud.	Täitmata
8.2.4	Hakatakse regulaarselt kaardistama õppijate (sihtrühmade) vajadusi ja võimalusi õppida ehk sotsiaalset vajadust.	Alates 2005	Olemasolevad ressursid pole nii laialdast uuringut võimaldanud. Sihtrühma väljaselgitamine toimub õppeasutuse tasandil ja regionaalselt, laiemad trendid on kättesaadavad	Täitmata

	Kaardistamine toimub uuringute käigus. Tulemustest teavitatakse üldsust, koolituse pakkujaid, vastavaid riigiasutusi ja viimaste koostööpartnereid.		Statistikaameti tööturu-uuringust. Vajalik tegevuse korrigeerimine.	
8.4.1	Täiskasvanute koolituse kvaliteedi osas viiakse läbi uuring iga 3 aasta tagant.	2007	ESFi II perioodi programmide raames kutsutakse kokku vastav töögrupp, kes töötab välja uuringu lähteülesanne.	Täitmisel

9. eesmärk

Varasema õpi- ja töökogemuse arvestamise (VÕTA) süsteemi rakendatakse kõikides õppevaldkondades ja –tasemetel.

Nr	Tegevus(ed)	Esialgne tähtaeg	Märkused	Täitmise seis
9.1.1	Viakse läbi ESFi VÕTA projekt	2005-2008	Projekti kestvus 2005-2008 (juhib Tartu Ülikool). Kokkuvõtted tehakse projekti lõpus.	Täitmisel
9.1.2	Seadustatakse VÕTA üld- ja kutsehariduses. Reguleerimise kujundamisel võetakse aluseks rahvusvaheline kogemus ja väljakujunev VÕTA süsteem kõrghariduses.	2007	2007. aastal seadustatud VÕTA kord kõrghariduse jaoks kõrgharidusstandardis. Põhimõtete kohandamine kutse- ja üldharidusse tarbeks jätkub.	Täitmisel
9.1.3	Õigustatud juhtudel seadustatakse õpingute jätkamine järgmisel formaalhariduse tasemel ilma eelnevat taset formaalselt läbimata.	2007	Vastav põhimõte oli arutlusel kõrgharidusstandardi täiendamise ajal. Arutelude käigus jõuti otsusele, et põhimõtte rakendamisele peab eelnema VÕTA süsteemi juurdumine ja kõrgkoolide kvaliteedisüsteemide korrastamine.	Täitmata
9.2.1	VÕTA nõustamine integreeritakse üldisesse nõustamissüsteemi.	2008	Tegevused ette nähtud ESFi II perioodi programmide raames.	Täitmisel
9.3.1	VÕTA osas viivad tasemeõppeasutused läbi enesehindamise, mille läbiviimist ja tulemusi arvestatakse institutsionaalsel akrediteerimisel.	Alates 2006	Sulandatakse õppeasutuste üldisesse kvaliteedisüsteemi. Kutseõppeasutustes ei toimu institutsionaalset akrediteerimist. Sõnastatud kujul on tegevus aktuaalsuse minetanud.	Täitmata
9.4.1	Kutsete omistamisel arvestatakse teadmisi ja oskusi olenemata nende omandamise kohast.	2007	Läbiv põhimõte, mida arvestatakse enamikel kutsealadel.	Täidetud

